

Hoofdstuk XLVIII

God Klaagt over der Joden Verachting der Profetie

Verzen 1 tot 8

- 1. Hoort dit, gij huis Jakobs, die genoemd worden met den naam Israëls, en uit de wateren van Juda voortgekomen zijn; die daar zweren bij den naam des HEEREN, en vermelden den God Israëls, maar niet in waarheid noch in gerechtigheid ;**
- 2. ja, van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op den God Israëls: Heere der heirscharen is zijn naam.**
- 3. De vorige dingen heb Ik verkondigd van toen af, en uit mijnen mond zijn zij voortgekomen, en Ik heb ze doen hooren; Ik heb ze snellijk gedaan en zij zijn gekomen:**
- 4. omdat Ik wist dat gij hard zijt, en uw nek eene ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper.**
- 5. Daarom heb Ik het u van toen af verkondigd; eer dat het kwam, heb Ik het u doen hooren; opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, of mijn gesneden beeld of mijn gegoten beeld heeft ze bevolen.**
- 6. Gij hebt het gehoord, aanmerk dat alles; zult gijlieden het ook niet verkondigen? Van nu af doe Ik u nieuwe dingen hooren, en verborgene dingen en die gij niet geweten hebt;**
- 7. nu zijn ze geschapen, en niet van toen af, en vóór dezen dag hebt gij ze ook niet gehoord, opdat gij niet misschien zeggen zoudt: Zie, ik heb ze geweten;**
- 8. ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest; want Ik heb geweten dat gij gansch trouwelooslijk handelen zoudt, en dat gij van den moederschoot af een overtreder genaamd zijt.**

Als de profeet het woord thans richt tot Israël en Juda, dan denke men zich het volk als in ballingschap. Deze wordt in vers 18 duidelijk verondersteld en in vers 20 nog duidelijker. Eene reeks van zonden wordt hier opgesomd als reden, waarom Israël naar Babel is weggevoerd en van deze zonden was de verachting van het Profetisch Woord de zwaarste en de meest algemeene. Op een plechtige wijze wordt Israël aangesproken en met een drietal namen aangeduid, die ten doel hebben om Israël aan zijn nederigen en toch zoo genaderijken oorsprong te herinneren. De naam Israël beteekent immers strijder, overwinnaar Gods. De stamvader van een volk wordt meermalen als vergeleken bij een bron en zijn nakroost bij een beek, welke uit die bron is ontsprongen, vandaar de eigenaardige uitdrukking: uit de wateren van Juda, dewijl Juda de stamvader van het Rijk van Juda was, vgl. Num. 24:6,7; Deut. 33:28; Ps. 68:27. Verder wordt het volk beschreven als wel godsdienstig en zelfs tamelijk rechtzinnig, doch tevens als zijnde onwaar en onoprecht voor recht. Het woord

zweren wordt soms genomen voor den ganschen godsdienst als bijv. in Jer. 4:2. En zoo ook hier. God gaf om al die godsdienst ten eenenmale niets, indien het hart niet tevens oprecht en rein voor Hem was, een beginsel, dat heden ten dage natuurlijk nog in volle kracht is. Hij haat nog alle lippendienst, waar het hart verre van Hem is. Met een vleugje ironie zegt de profeet van het dood rechtzinnig en huichelachtig volk, dat het de heilige stad wordt genaamd en in naam steunt op den sterken Jehova Zebaoth. Zat men in gevaar dan vleide men zich met holle phrasen als: de sterke God zal wel voor Zijn arm volk zorgen, wat dan o zoo vroom in de ooren moest klinken aan een iegelijk die niet dieper zag dan de oppervlakte.

Verder geeft de profeet het antwoord op de vraag, waarom God zoo herhaaldelijk op de verlossing uit ballingschap wijst. Het is omdat Israël zoo hard is, eene nek heeft als een ijzeren zenuw en een voorhoofd van koper. Hij kende Israëls hardnekkigheid en opdat Israël niet den afgoden de eer der verlossing zou geven, zoo heeft Hij die lang van te voren Zelf duidelijk en herhaaldelijk voorspeld. Het is duidelijk, dat Jehova hier reeds klaagt over Israëls hardheid in betrekking tot het Profetisch Woord. In de dagen van 's Heilands omwandeling op aarde was het hiermede niet beter gesteld, want zelfs moest de Heiland Zijne volgelingen bestraffen met deze harde woorden : „O, onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven, al hetgeen de profeten gesproken hebben!” Luk.24:25. Och, dat er voor een dergelijke bestraffing thans geene noodzakelijkheid meer bestond! Men zou van de Gemeente, die het gansche Woord heeft, den Geest bezit en de rijke lessen van de eeuwenlange letterlijke vervulling der Profetie voor hare oogen heeft, met alle reden mogen verwachten, dat zij het Profetisch Woord zou waardeeren, doch men verontachtzaamt, veracht en verknoeit het. Zelfs vele oprechte vromen hebben het oor niet geopend voor de stem der Profetie.

Israël Heeft Zijne Verlossing Alleen aan God te Danken

Verzen 9 tot 11

9. Om mijns naams wil zal Ik mijnen toorn langer uitstellen, en om mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.

10. Zie, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd in den smeltkroes der ellende.

11. Om mijnentwil, om mijnentwil zal Ik het doen; want hoe zoude hij ontheiligd worden! en Ik zal mijn eer aan geen anderen geven.

Deze woorden zijn van aangrijpenden ernst en van de rijkste leering inzake de leer der vrije genade. De uitdrukkingen Mijn Naam, Mijn roem, om Mijnentwil, om Mijnentwil en Mijn eer drukken zeer sterk uit, dat God Israël niet verlost om iets in of aan Israël, maar alleen om de verheerlijking Zijns grooten naams. Hij liet Israël niet los, dewijl Zijn eigen eer er mede gemoeid ging. Hij had Israël immers eenmaal geroepen en als volk uitverkoren. In het verbond had Hij Zich aan Israël voor eeuwig verbonden, terwijl Hij in Zijne rijke beloften Israël de heerlijkste toekomst had

voorgespiegeld. Zou God derhalve Israël verwoesten, dan zou Hij eerst Zijn eigen daden, deugden en woorden moeten terzijde stellen, kortom een streep halen door Zijn eigen heilig wezen, iets wat ganschelijk ondenkbaar is. Hij kan Zichzelf niet verloochenen. Ging de Heere alleen Israël naar verdienste behandelen, dan gewis zou Hij Zich niet bedwingen, niet intoomen, om Israël met één slag te verdoen. Satan laat dan ook niet na Hem op Israëls vuile kleederen te wijzen, doch Hij Die Jeruzalem verkiest scheldt den Satan, doch niet Zijn volk. Op hen zal Hij niet toornen of schelden, 54:9. Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob; ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël, Num. 24:21. Hij blijft, trots de zonden Zijns volks, Zijn volk Jeschurun noemen, d.i. *Mijn kleine, oprechte lieveling*, en zegt: „Het zijn immers kinderen die niet liegen zullen,” 63:8. Louteren doet Hij Zijn volk, gelijk de zilversmid het zilver loutert, want Zijn volk heeft vele onedele bestanddeelen aan zich. Al de beproevingen, die Hij Zijn volk zendt, zijn bedoeld als louteringen. De woorden doch niet als zilver zijn op zeer verschillende wijze vertaald en verklaard, doch o. i. is de bedoeling eenvoudig deze, dat wanneer God Israël louterde en keurde in den smeltkroes der ellende, Hij geen zilver vond, maar schuim en droesem. De beproevingen van Israël hadden in het verleden nimmer eene bestendige verbetering tengevolge. Het wordt met Israël als volk nimmer goed, totdat het geklank des Konings bestendig bij hem is.

Nogmaals laat Jehova sterk uitkomen, dat Zijn eer Israëls val nooit gedooft. Hij zou, bijaldien Hij Israël verdeldge, ontheilgd, ontwijgd, gelasterd worden. Dan zouden de volken en de Satan en de gansche hel immers schaterlachend ha ha! roepen en zeggen: „Hij heeft Zijn volk niet kunnen redden!” Zijne eer aldus aan anderen te geven is iets, dat Hij nimmer zal doen. Hij heeft Israël geformeerd met het doel, dat hij Zijn lof, Zijn eer, zou vertellen onder de volken; nu gevoelt men immers, dat Hij Zijn eigen eer zou wegwerpen, indien Hij Israël verwierp. Doch hoe kunnen die leeraars die het volk leeren, dat Israël als volk verworpen is en zijn tijd gehad heeft, de eer des Heeren redden? Dit zal hun nooit gelukken. Indien hunne onzalige leer werd doorgetrokken, dan bleef er noch van Gods Woord, noch van Zijn eer en trouw iets over.

Aanspraak tot Christus

Verzen 12 tot 16

12. Hoor naar Mij o Jakob! en gij Israël mijn geroepene. Ik ben het; Ik ben de eerste, ook ben Ik de laatste;

13. ook heeft mijne hand de aarde gegrond, en mijne rechterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten: wanneer Ik ze roep, staan zij daar te zamen.

14. Vergadert u gij allen, en hoort: wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEERE heeft hem lief, Hij zal zijn welbehagen tegen Babel doen en zijn arm zal tegen de Chaldeën zijn.

15. Ik, Ik heb het gesproken, ook heb Ik hem geroepen; Ik zal hem doen komen, en hij zal voorspoedig zijn op zijnen weg.

16. Nadert gijlieden tot mij, hoort dit: Ik heb van den beginne niet in het verborgen gesproken, maar van dien tijd af dat het geschied is, ben ik daar: en nu, de Heere HEERE, en zijn Geest, heeft mij gezonden.

Dit hoofdstuk kan men gevoegelijk in drie deelen verdeelen. Israëls gang naar Babel, zijn verblijf in Babel en zijn uittocht uit Babel zijn de drie hoofdgedachten van dit kapittel en hier geeft de profeet weder eene plechtige voorzegging van Israëls verlossing en verlosser uit Babel met een vernieuwd beroep op 's Heeren profetisch vermogen. Elders hebben we reeds meermalen verzen als 12 en 13 ontmoet. Ze wijzen weder op Gods onvergelykelijke grootheid en Zijne nauwe betrekking tot Israël. Evenmin is de verwijzing naar Zijne voorspellingen ons thans nog vreemd. De vraag is hier echter wie hij is van wien de Heere zegt: Ik heb hem lief. De meeste uitleggers denken uitsluitend aan Cyrus en het staat voor ons ook vast, dat dit woord in de eerste plaats van Cyrus is bedoeld. Men behoeft daaruit niet af te leiden dat Cyrus een oprecht en vroom kind van God was, maar wel dat God dezen veroveraar lief had als het geschikte instrument om Zijne wrake aan Babel en Zijne weldadigheid aan Israël te bewijzen. Ook het volgende vers ziet in de eerste plaats op den wereldveroveraar Cyrus.

Wij zijn echter even vast overtuigd, dat Cyrus hier weder gedacht moet worden als het voorbeeld en type van Christus, van Wien de Vader meermalen verklaarde dat Hij Hem lief heeft. „De Vader heeft den Zoon lief en heeft alle dingen in Zijne hand gegeven,” zeide de Dooper tot zijne discipelen, Joh. 3:35. Hij zal eenmaal des Vaders welbehagen doen tegen het Apocalyptisch Babel, de valsche kerk, die Hem ontrouw is geworden. Hij is de Gezalfde des Vaders, Cyrus slechts een gezalfde.

Beslist verkeerd is de uitlegging, die in vers 16 Jesaja als den spreker opvat. Volgens velen zou die op zijne vroegere voorspellingen wijzen, die hij in het openbaar gedaan had, alsmede op derzelver stipte vervulling en in verband daarmee op zijne goddelijke zending en inspiratie, doch de voorstelling is hier veel te verheven om op Jesaja te worden thuis gebracht en de woorden zelve herinneren ons te sterk aan de woorden van den Messias op andere plaatsen, dan dat wij Hem hier zouden durven buiten sluiten. Hij spreekt hier als de verpersoonlijkte Wijsheid, vgl. Spr. 8:23-32. De woorden: Ik heb niet in het verborgene gesproken zien ook elders op den Messias, 45:19; Joh.18:20. En ook de woorden: De Heere HEERE en Zijn Geest heeft Mij gezonden, 61:1; Joh. 3:31; 5:21; 6:44,57; 7:16; 8:42; 17:18; 20:21. Terecht zagen vele oude uitleggers hier reeds een bewijs voor de heilige Drie-eenheid. Naar den vorm is het evenwel niet duidelijk of de Heilige Geest wordt voorgesteld als mede den Messias te hebben gezonden of als met den Messias gezonden te zijn. Beide is waar en daarom mogen we hier spreken, gelijk de oude uitleggers in zulke gevallen plachten te doen, van een heilige dubbelzinnigheid.

Zij hier eindelijk nog opgemerkt dat de uitleggers, die hier aan Jesaja denken als voorbeeld van Christus, geene onredelijke verklaring voorstaan, maar kan worden toegegeven dat Jesaja een vaststaand type van Christus is en dus ook hier dit moet

zijn. Alleen men denke dan niet in de eerste plaats aan Jesaja maar aan den Messias en in de tweede plaats aan den ziener.

Israëls Geluk Gelegen in Gehoorzaamheid aan Gods Woord

Verzen 17 tot 19

17. Alzoo zegt de Heere uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik ben de HEERE uw God, die u leert wat nut is, die u leidt op den weg dien gij gaan moet.

18. Och, dat gij naar mijne geboden geluisterd hadt! zoo zoude uw vrede geweest zijn als eene rivier, en uwe gerechtigheid als de golven der zee;

19. ook zoude uw zaad geweest zijn als het zand, en die uit uwe ingewanden voortkomen, als deszelfs steentjes; wiens naam niet zoude worden afgehouden noch verdelgd van voor mijn aangezicht.

In de dagen van Jesaja waren er leermeesters genoeg, doch de meesten leerden Israël dingen die geen nut deden. Het is in onze dagen niet anders. Welk eene leermeesters en leermeesteressen! Naar hun groot aantal gerekend moest de aarde wel bedekt zijn met de kennis des Heeren; doch de toestanden zijn gansch anders, de aarde is alom bedekt met de dikste duisternis der onkunde. Nog juist klaagde Dr. W. Pierson in de „Christian Advocate” over de studeerende jongelingschap dat ze als Christenen naar de Hoogeschool gaan en als Atheïsten er vandaar komen; eene klacht die niet minder van toepassing is op de theologische scholen.

De Goël leert als de Opperste Wijsheid wat nut is en Deze wordt juist als de Leermeester niet gewild. Vandaar de algemeene onkunde en verdwazing. Hij alleen leidt op den weg, dien Israël en een ieder mensch gaan moet. Hij is Zelf de Weg, de Waarheid en het Leven. Israël heeft echter Zijner niet gewild en heeft den dood verkozen boven het leven en werd daarom in ballingschap weggevoerd, eene ballingschap, die niet slechts een zeventig jaren duurde, maar reeds twee en een halve duizend jaren, want Israël is nog nimmer ten volle uit zijne ballingschap teruggebracht. Die lange ballingschap en omzwerving onder de volken wordt in vers 18 verondersteld. De Messias slaakt hier eene aandoenlijke klacht over Israëls verwerping van Zijne leering en leiding. Wat bange gevolgen heeft die ongehoorzaamheid aan Zijne geboden voor Israël gehad! Hoe gezegend zou het Israël gegaan zijn, indien hij geluisterd had naar 's Heeren geboden! Hij zou vrede gehad hebben als eene rivier, d.w.z. een vrede diep en breed en bestendig zou al maar doorgestroomd zijn door de geledingen des volks. En ook zou het volk eene gerechtigheid gehad hebben als de golven der zee, welk beeld ook ziet op het diepe, breede en duurzame van het geluk. Men denke hier niet bloot aan de gerechtigheid van Christus verworven door Zijn bloed, maar de gerechtigheid en den vrede, die Hij op aarde tot stand zal brengen door gericht in den grooten dag Zijner toekomst. Gerechtigheid en vrede zijn de staande kenmerken van het Messiaansche Vrederijk, 11:1-6; 32:1,17; Ps. 72; 85:10. Het is de doorlopende leer der Schrift, dat zoodra

Israël een volkomen gehoorzaam volk is, het Rijk des vredes voor de gansche wereld is aangebroken. De herhaalde klachten des Heeren over Israëls ongehoorzaamheid wijzen steeds weer op den grooten staat des geluks, dien Israël in den weg van geloof en gehoorzaamheid deelachtig zou zijn geworden, Deut. 32:29-31; I Sam. 12:20-25; Ps. 81:11-17; Luk. 13:31. De bondsbelofte zou in dien weg vervuld zijn geworden, de belofte namelijk van een zeer talrijk volk te worden, gelijk het zand en de zandsteentjes der zee. Israël zou nimmer als zelfstandig volk afgehouden zijn, maar als een priesterlijk koninkrijk en pronkjuweel der volken voor Zijn aangezicht gestaan hebben, vgl. I Kon. 11:36; Jer. 33:18. Wandel voor Mijn aangezicht, zeide God bij de oprichting des verbonds, doch Israël heeft dit nimmer gedaan, en diensvolgens heeft God het volk van voor Zijn aangezicht verdelgd. Dit heeft Hem echter aan Zijn Vaderhart gesmart, gelijk wij uit deze roerende klacht mogen afleiden.

Profetie van de Verlossing uit Babel

Verzen 20 tot 22

20. Gaat uit van Babel, vliedt van de Chaldeën, verkondigt met de stem des gejuichs, doet zulks hooren, brengt het uit tot aan het einde der aarde, zegt: De HEERE heeft zijnen knecht Jakob verlost;

21. en: Zij hadden geen dorst, toen Hij ze leidde door de woeste plaatsen: Hij deed hun water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kloofde, zoo vloeiden de wateren daarhenen.

22. Maar de goddeloozen hebben geen vrede, zegt de HEERE.

Het bevel staat hier als elders weder gelijk met eene voorzegging, die zeer vast is. Bijna alle uitleggers denken hier eenvoudig aan den terugkeer van Israël uit de zeventigjarige ballingschap, doch hoe gaarne we ook toestemmen, dat dit woord toen een gedeeltelijke en aanvankelijke vervulling heeft verkregen, de volkomene vervulling van dit woord is in dien terugkeer niet gezien, want toen is er niet meer dan een overblijfsel teruggekeerd. Israël werd toen niet vrij maar zij bleven naar het woord van Nehemia knechten. En ook was er toen geen gejuich, maar geweene en groote benauwdheid, Neh. 9:36,37. Die terugkeer van ruim 40.000 Joden onder Zerubbabel is ook niet geboodschapt en vernomen tot aan het einde der aarde. Neen, toen is Zijn knecht Jakob niet ten volle verlost, niet verlost van den Satan, zonde en ziekte en zorg en zelfs niet van de ongoddelijke wereldmachten. Vers 21 laten sommigen op den uittocht uit Egypte, anderen op den uittocht uit Babel slaan, doch het ziet op de groote verlossingswonderen en zegeningen van Israëls toekomst. Dan toch zullen de verledene wonderen vergroot en verveelvuldigd wederkeeren.

Maar de goddeloozen hebben geen vrede, zoo besluit deze voorzegging. Dit woord is een terugslag op vers 18, waar de vrede verbonden werd aan het luisteren naar Gods Woord. Die ongehoorzaamheid neemt Gods trouw wel niet weg; Hij zal Israël niet laten varen, zelfs volkomene verlossing schenken, doch dit neemt niet weg dat de

goddeloozen, die Zijn verbond met voeten hebben getreden, Zijn vrede niet zullen genieten. Het begrip *Shalom*, vrede, zegt in het oorspronkelijke meer dan in het Hollandsch woord vrede ligt opgesloten. Naar Joodsche opvatting lagen de ideeën van geluk, heil, voorspoed er in opgesloten. En al dit heil, die vrede, zou eens belichaamd worden in den Messias. De engelen zongen er van in de velden van Efratha, terwijl de Apostel van Christus getuigde; „Hij is onze Vrede.” Hij kwam op aarde met gedachten, woorden en werken des vredes. Hij droeg de straf, die ons den vrede brengt en kort voor Zijn heengaan zegende Hij met vrede Zijn volgelingen, zeggende: „Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u, niet gelijkterwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.” De goddeloozen zijn naar de beteekenis van het Hollandsch woord de zoodanigen, die los zijn van God en door den Middelaar niet aan Hem zijn verbonden. Deze kunnen dus geen deel hebben aan den Messiaanschen vrede, die verworven is door het bloed des Kruises. Die daar in gehoorzaamheid buiten den Messias leven mogen een valschen vrede hebben gelijk de wereld die geeft, doch zij hebben niet den vrede des gewetens noch dien van het Messiaansche Vrederijk, waarin een veelheid van vrede zal bloeien. Integendeel, deze goddeloozen zullen uitgeroeid worden voor het Vrederijk wordt gegrondvest door Christus. Met dit somber woord, onheilspellend voor de ongehoorzamen, eindigt het eerste onderdeel van het tweede hoofddeel van Jesaja's boek.